Ч. 5 (12.954). Львів, середа 6. січня 1932. Pocztowa opłata [illegible] Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і заморських: Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Господарюй-же Боже — бо село вже не може!

Як не виплачується господарювати на ріллі.

Що наше село сходить на жебрачу торбу — це правда. Але ще час до часу чуємо, що там, на селі „є ще гроші" і їх можнаб якось „витягнути". Пригадуємо собі ще дуже добре промови представників проурядової партії в соймі в обороні нових податкових законопроектів для села, які вправді тоді перепали (весна 1930 р.) і не ухвалені тільки припадково, але всеж характеризували надзвичайно оптимістичний погляд їх авторів і оборонців на стан села. Але й тепер, коли приходиться боронити нереальних прибутків державного бюджету, то чуємо, що воно ще на селі не так зле, як говорять. Аж ось перед нами — не наші вигадки, а безсторонні наукові дані про частинку нашого сільського гаразду, які промовляють просто і ясно. Може їм скорше повірять.

Інститут економіки дрібних господарств в Пулавах випустив книжечку д-р інж. М. Совінського „Кошти продукції хліборобських плодів", яка займається питанням, чи продукція збіжа, бараболь, цукрових буряків, молока і безріг виплачується чи ні.

Вже в передмові, яку написав б. міністр земельних реформ В. Станевич, є на це ясна відповідь: „...Поплатність сільських господарств перестала існувати. Змагання урядів, які йшли в напрямку піднесення цін, не могли вповні зарадити лихові... Звідти бажання звернути пильну увагу на кошти продукції... Треба було їх наперед прослідити і проаналізувати..."

І це прослідження переведено педантично в 24-ох збіжевих господарствах, з чого 7 на українських землях (Тернопільщина і Волинь), та в около 100 господарствах годівельно-молочних. На основі цього прослідження усталено кошти продукції за р. 1930/31, отже час цілком недавній, тож для нас ці цифри актуальні й дуже цікаві.

Ці господарства, які нас найбільше цікавлять, бо положені на нашій території, мають в пересічі по 10½ гектара, отже є господарствами заможнішими, ніж вони в більшості селян; але і висліди у таких господарствах є корисніші. Однак всі вони селянські і самі власники працюють у них зі своїми ріднями. Ці господарства мають ріллі 84.21%, лук 11.83%, пасовиськ 0.90%, городів 3.06%, отже є типовими подільськими господарствами. Спосіб господарки, це перевага зернових рослин 64.31%, бараболь 10.57%, стручкових 9.03%, конюшин 8.72%, цукрових буряків 2.93%, інших окопових 2.25%, решта 2.19%. Виходить, що спосіб господарювання теж характеристичний для більшости наших подільських господарств.

Ці господарства збирали з 1 гектара 13.5 сотн. збіжа, 105 сотн. бараболь. На підставі докладних обрахунків господарського накладу (себто коштів продукції без опроцентування капіталів і землі), виходить, що коли ціна 100 кг. збіжа була для наших господарств 17.60 зол., то сам господарський наклад виносив 18.80 зол., або самі кошти продукції були на 1.20 зол. на сотнарі **вищі**, ніж одержана за це збіжа сума. Колиж врахувати до коштів продукції ще й відсотки від капіталів та земельну ренту, то ці повні кошти виносили у наших господарствах 34.20 зол., або переступали ціну продажі на одному сотнарі на 16.60 зол.! Іншими словами: **отримані за продане збіжа гроші покривали тільки 51% повних коштів продукції**. Для порівнання, як наші господарства гірше виходять ніж інші, подаємо пересічі цілої Польщі: ціна збіжа в р. 1930/31 — 20.50 зол., господарський наклад — 19.50 зол. (надвижка 1.— зол.), повні кошти 31.10 зол., або **ціна плодів покриває 66% повних коштів.**

Подібно, як зі збіжам, є справа з бараболями. Досліди у наших господарствах виказали, що в р. 1930/31, при ціні 4.— зол. за 100 кг. бараболь, вкладаємо в господарку 3.98 зол., а всі повні кошти доходять до 5.58 зол., або: **ціна покривала ледви 71% повних коштів.** Числа для цілої Польщі були: ціна бараболь 4.40 зол., господарський наклад 4.52 зол., повні кошти продукції 6.— зол., або **ціна покриває ледви 73% повних коштів.**

Як видно з цього, у наших відносинах кошти самої продукції (господарський наклад) перевищали ціни продажі збіжа та рівнялись ціні продажі бараболь. Іншими словами: **ці два продукти продукувало наше село зі стратою**, не говорячи вже про відсотки від вложеного капіталу.

Одинокий продукт, який на підставі цих дослідів виплачується продукувати, це **цукровий буряк**, бо при зборі 232 сотнарів з гектара, при ціні 4.50 зол. за сотнар, при господарському накладі 3.— зол. і повних коштах 3.82, ціна покривала 118% повних коштів. Але треба звернути увагу, що наші господарства мали тільки 2.93% управної площі під буряками, що дуже мало могло помогти загальному вислідові господарювання, який **мусів бути дефіцитовим.**

Треба зазначити, що ціна збіжа і бараболь навіть в кращих роках рідко покривала повні кошти продукції, але зате все покривала бодай кошти продукції (господарський наклад). Але це всеж-таки можна було бодай видержати. Виглядало воно для збіжевих господарств у наших районах так:

		ціна:		господ. наклад:		повні кошти:
1928/29 :	—	33.90	—	26.20	—	42.40
1929/30 :	—	21.50	—	21.—	—	36.40
1930/31 :	—	17.60	—	18.80	—	34.20

А для бараболь:

		ціна:		господ. наклад:		повні кошти:
1928/29 :	—	5.60	—	5.52	—	7.24
1929/30 :	—	4.—	—	4.58	—	6.18
1930/31 :	—	4.—	—	3.98	—	5.58

З того виходить, що рентовність маліла з року на рік, а в тім році помітно для збіжа заломалась.

Щодо рентовности продукції молока, то в переробці на масло в р. 1928/29 покривала ціна господарський наклад, а повні кошти у 83%, сьогодні не покриває господарського накладу, а **тільки 77% повних коштів.** Однак господарства, де це вичислено, не лежать на нашій території.

Дуже цікавими є обчислення рентовности годівлі безріг, яких продаж на мясо покриває 91% повних коштів, а зате на сало — рівно 100%. Отже продукція товщу поплачує краще, ніж мяса.

Такі невеселі висліди аналізи коштів продукції головних хліборобських продуктів в порівнанні з їх цінами. Висновок з цього такий, що колиб навіть селянин зрезигнував з відсотків від вложених капіталів та з опроцентування землі, то всеодно з **одержаних цін не покриє навіть ефективних коштів продукції. Господарювання стає дефіцитовим,** а хліборобство котиться чимраз більше вділ. При цьому не треба забувати, що прослілжені господарства — зразкові і більше ніж пересічні, а ціни за продукти такі, яких нерідко доведеться дістати нашому селянинові. Про дійсний стан села і його платничу силу нема чого думати більш оптимістично тепер, коли в другій половині 1931 р. умовини далеко погіршилися.

Про тяжке положення нашого села в р. 1929/30 є вже точні дані з рахунковости поодиноких господарств, (про що м. і. дуже цікаві статті друкує пос. О. Луцький в „Кооперативній Республиці" за січень ц. р.). Таке важке положення нашого села нагадує нам поговірку про господаря, який доведений до краю небувалими господарськими умовинами, покинув своє господарство, а на воротах лишив напис: „Господарюй же Боже, бо Н. Н. вже не може!" Тільки, що наше село не може повісити такої вивіски, бо й вимандрувати йому нікуди...

Інж. Евген Храпливий.

Проти чужинецького елементу в Америці.

(Власна кореспонденція з Америки).

Дітройт, Миш., 11. грудня 1931.

Недавно тому помістило було „Діло" новинку про реєстрацію чужинців у стейті Мишиген у Зєдинених Державах. Це правда, що 29. травня 1931 леґіслятура названого стейту ухвалила була закон (Alien Registration Act) про реєстрацію чужинців, одначе той закон є ще й досьогодні законом лише на папері, про що буде мова нижче.

Для інформації треба зазначити, що той закон був інспірований союзами багатих індустріялістів і банкирів названого стейту, які серед страшного теперішнього безробіття бояться зросту комуністів. Та не лише проти самих комуністів був той закон спрямований; він мав на меті також вишукати й депортувати всіх тих чужинців, що приїхали сюди незаконно.

Тому й не диво, що проти того закону виступили чужинецькі групи й одна американська організація ліберальна. Винайшовши собі адвокатів, внесли вони проти того закону відклик до федерального суду в Дітройті, мотивуючи його тим, що ухвалений стейтовою леґіслятурою закон має прикмети російської системи знесення середньої кляси; що його перепачковано через стейтову леґіслятуру з причини присутности комуністів у Дітройті, які становлять там дрібний відсоток; що той закон містить у собі небезпечні потенції підкупства, та що взагалі він неконституційний; а щоб його змінити — сказали адвокати — треба буде будувати узброєні іміґраційні кемпи здовж границь стейтів Індієна, Огайо й Іллиной, які межують зі стейтом Мишиген.

По вислуханню арґументів обох сторін (чужинецьких груп і заступника губернатора) федеральний суд рішив тимчасово завісити той закон аж до часу, поки не видасть у тій справі свого рішення.

І треба було чекати аж пів року на те рішення, бо щойно 9. грудня 1931 федеральний суд видав рішення, на основі якого вважає названий закон неконституційним, тому, „що сила управильнювати обмеження іміґрації й умовини, під котрими чужинці можуть жити в деяких із стейтів, дана є конституцією федеральному правительству, якого власть є переважна та виключна, а сам реєстраційний закон, ухвалений стейтовою леґіслятурою, є безправним на нього наїздом". „Тому місцевий федеральний суд є тої думки, що названий закон є неконституційний та позбавлений всякого значіння з тої причини, що старається присвоїти собі власть федерального уряду, власть виключно признану конституцією в конгресі над контролею іміґрації та чужинців".

Проти рішення федерального суду губернаторові прислуговує право апеляції до найвищої судової інстанції Зєдинених Держав, себто до U. S. Supreme Court'у у Вашингтоні. Та чи наш молоденький і політично недосвідчений губернатор Брукер рішиться на той крок, тут усі сумніваються! Покищо той закон є й надалі в завішенні.

A що наступ проти чужинців і взагалі проти іміграції не слабне, нехай на доказ послужить факт, що секретар (міністр) праці Док у своїм звіті, висланім 9. грудня 1931 р. до президента Гувера, запропонував, щоби на чужинців-кандидатів на горожан наложити обовязок знання англійської мови, рівне знанню 14-літнього школяря. Дальше секретар праці наглить конгрес, щоби ухвалити закон, на основі якого мав би бути позбавлений горожанства той натуралізований громадянин, що протягом 5 літ від часу одержання так званих горожанських прав був караний за злочин.

Навіть і президент Гувер у своїй промові до конгресу дня 7 грудня 1931. заявився за строгим виконуванням законів про обмеження іміграції та за змішненням законів про депортацію чужинців.

А. Б.

Б. українські посли перед судом.

Судові розправи проти б. послів о. прал. Л. Куницького, І. Заваликута і Ол. Вислоцького.

На день 25 січня ц. р. розписана судова розправа проти б. послів о. прал. Л. Куницького й І. Заваликута. Розправа буде відбуватись перед трибуналом лави суддів присяглих в окружному суді у Львові.

У перших днях з цього ц. р. відбудеться у Львові розправа проти б. посла Ол. Вислоцького, що перебуває тепер у в'язниці „Бриґідки".

Ще один „волинський діяч"...

Б. сельробівський посол М. Чучмай пропаґатором „співпраці з табором марш. Пілсудського".

Дубенський „Ґлос Волиня" з 13. м. м. приносить статтю б. посла Максима Чучмая, одного з сельробівських сепесіоністів із Українського Клюбу та „дикого" сельроба у другому соймі, який тепер докотився у своїй „ідеольоґічній еволюції" до пропаґаторства „співпраці". Чучмай впевняє, що український селянин на Волині „покинув партійні доктрини" і що взагалі „збайдужнів до політики", бажає собі „співпраці з польським селянином" ітд. Вся стаття утримана вірно в тоні і змісті статті Певного і тов. з „Української Ниви". Таким робом Чучмай збільшив собою ряди волинських „діячів", які в останньому році виявили подиву гідну „міць характеру".

На рятунок „Просвіти".

(Кореспонденція з краю.)

Входимо у передсвяточний час. Неодного дрож пройме на згадку про всякі непотрібні святочні видатки. Прикрі часи: нема заробітків, нема що продати, платні поснижувані — якже тут святкувати?! Але є й такі, що тішаться очікуваними святами, бо добре поїдять і поп'ють, хоча би з останнього, чи на кредит, уважаючи за свій патріотичний обовязок зберігти предківські звичаї. Відомож, що Руси єсть веселіє пити.

Одначе свідомому українцеві нема місця між тими останніми. Для нас усіх настали більше чи менше грізні часи, а вже для нашого культурного життя просто катастрофальні. Поминаю, що село страждає, що по містах робітники голодують, купецтво крутить світом, урядовці не можуть кінців звести. Але нам теперішня кріза грозить руїною двох найважніших установ: Рідної Школи і Просвіти. Подумайте собі, чим ми станемо, як що упадуть згадані інституції-централі й потягнуть за собою філії? Ми вернемо на яке півстоліття взад; ми, що вели визвольну боротьбу й мали свою державу, опинимося як етноґрафічна маса без школи й читальні, без основ національного життя. Жахом проймає кожного свідомого українця цей несподіваний привид. Колиб це був привид, а то виглядає на дійсність! Ми знаємо, як стоять наші школи, як оплачують вони учительство (за багато, щоби вмерти, за мало, щоби жити), як наслідком крізи паде фреквенція в школі і т. д.

Але покищо лишім „Рідну Школу", бо надходить малий рятунок коляда, на яку Р. Ш. чекає, як заблуканий на пустині на каплю води. Одначе найближча коляда не має бути каплею, але таки джерелом цілющого питва, це має бути велика коляда, на яку нарід повинен собі відняти від уст, а таки дати, щоби Р. Ш. прийшла до себе.

А „Просвіті" як помогти?

Заклик за закликом у часописах не дуже то вражає нашу суспільність: складки йдуть черепашиною ходою. Ще й тут і там почуєш критику „бессервіссерів", „як можна було довести „Просвіту" до такого стану". Якби там не було, але думка, що „Просвіта" може впасти і що ми при теперішніх відносинах ледви чи здобулись би на нову таку інституцію, яка декому є сіллю в оці, а далі, що ми відразу стратили би величезний культурний доробок — ця думка повинна нас зелектризувати, промовити до здорового розуму кожного тямучого українця. Закликів було вже доволі, але я свій заклик хочу звернути в інший бік, ніж було досі. Звертаюсь до нашого жіноцтва, від якого залежать святочні видатки. Чоловіки не дуже за святами, а навіть на свята вдоволяються малим. А жінки таки ні. На свята мусять бути й нові одяги й доволі всякого печива й мясива, а й ялинки чимнебудь не вбирають.

Най нікому не буде в гнів, але наше жіноцтво не проявило у важких хвилях такого самовідречення і самопожертвування, як жіноцтво інших народів. Японки в часі війни (1904—1905) відмовлялися від шовкових одягів, а шовк продавали заграниці, бо треба було грошей на війну, самі ж ходили у льняній одежі. Польки у визвольній війні виставили леґіон жінок. В старині картаґінки обрізували собі волосся на шнури до кораблів, які боронили край перед ворогом. А наше жіноцтво вислало кілька дівчат до УСС! А як читаємо спомини з нашої війни, то тут і там стрічаємося з закидом, що жінки своїм поведенням не дали доказів, що вони дозріли до великої хвилі. Прикро про це писати, але необхідно. Нехайже тепер жіноцтво собі скаже: не пора на святочні видатки, на убори, на ласощі; вдоволімся скромною св. вечерою тай булочкою на свята, гроші, тою дорогою заощаджені, дайно на „Просвіту"! Практично це так можна перевести: Т-во Укр. Жінок в кожній місцевості має вислати своїх членів по домах і від жінок збирати датки на „Просвіту". Датки повинні починатись від 10 зол. Жінки добре знають, які хто справляє свята і відповідно до цього жадати висоти датку. Ті, що не жалують грошей на тузини тортів, дичину, кілька риб. і т. д., нехай дадуть бодай половину видатків — з яких 50 зол. Вислід збірки буде свідоцтвом національної зрілости нашого жіноцтва. Ніяка свідома українка не сміє видавати кількадесять зол. на святочні ласощі тоді, коли грозить руїна найповажнішій народній інституції. Годі бавитися між тяжко раненими! Або ми народ і мусимо бодай хвилево відректися приємностей, або ми такі байдужі на все, що волимо бавитися, а з „Просвітою" „якось то буде". Нам треба зрозуміти, що нарід мусить мати свідоме, жертвенне жіноцтво.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. СІЧНЯ 1932.

ВАСИЛЬ ДЯДИНЮК.

Діягноза безхребетности.

В „Нових Шляхах" ч. 11., 1931 р. появилась стаття Г. Славчика про виставку Українських Пластиків, влаштовану Т-вом Прихильників Укр. Мистецтва, під заголовком: „Діягноза анемії". Читаємо там таке: „11. жовтня ц. р. відкрито виставку вищезгаданого українського Т-ва. Це безумовно відрадний факт, що українські художники (справжні і в лапках...) врешті заворушились — видно приклад даний виставкою АНУМ не пішов на марне. Побажатиб, щоб атмосфера, витворена цим „українським сезоном" у мистецтві Львова, не скоро знов прислалася монастирським спокоєм. Виставки, якіб вони не були і хтоб не брав у них участи, — завсіди сприяють розвиткові молодих талантів. Але виставка „Т-ва Прихильників Мистецтва" має своє „але". Щоб його вияснити треба сказати декілька слів про саме Товариство. Є це наскрізь клерикальна установа, що входить як одна ланка в цілий ланцюг католицьких союзів і має за завдання протиділати поступовим мистецьким організаціям, згідно організувати митців під берлом у митрополичій руці. Про реакційний характер цієї організації говорить хоч би факт головування в ній мітрата Баз[?]ова і секретарювання жінки голови УНДО".

Г. Славчик зачіпив тут декілька справ так, що в інтересі правди треба їх дещо освітлити. Передовсім вся стаття присвячена не так мистецькій оцінці праць поверх 30 авторів, як напасті на тих, що її влаштовували і саме тут починаємо по нитці доходити до клубочка.

Як видно навіть з чужої преси, — виставка була добре зорганізована і зарепрезентувала якслід наше українське пластичне мистецтво по цей бік Збруча і щодо кількости і щодо якости.

Хоч я не є членом Т-ва Прихильників Укр. Мистецтва, одначе знаю напевно, що почин до виставки дала зовсім не АНУМ, що ще не існувала тоді, як справа влаштування вистави Т-вом Прих. Мистецтва вже була вирішена. Наскільки мені відомо, то виставка АНУМ мала відбутися дещо пізніше, доказом чого влаштування її на манір: „вирвався Марко із пекла", бо деякі автори були зазначені в катальоґах, хоч твори їх не були виставлені!!

Піду ще далі. Статут Т-ва АНУМ пішов на затвердження владою далеко пізніше, бо аж після відкриття власної виставки. Такі то були перегони.

Цікаво, відколи це Г. Славчик став таким запеклим ворогом „клерикальних установ під берлом у митрополичій руці?" Чейже зовсім не так давно Г. Славчик почав свої перші кроки малярської науки в робітні артиста О. Новаківського, якого побут і творчість у Галичині після скінчення краківської Академії, завдячуємо Митрополитові.

Другий крок науки Г. Славчика — Національний Музей у Львові — діло виключно рук Митрополита. Дальший етап за кордоном: Німеччина, Франція, знову велика допомога не лише словом та доброю рекомендацією, але і солідним грошем Митрополита.

Не гірше від мене знає п. Славчик про той довгий ряд українських артистів, які діставали і дістають щедру допомогу в науці від Митрополита і то здебільша у формі довших стипендій. Алеж навіть ті, до яких у поміч має намір виїхати Г. Славчик — на Радянській Україні, покінчили ті мистецькі школи, професорами яких були вже вихованці Митрополита. Чи пригадати ще Г. Славчикові, що не так давно у 1920 році він належав до тих, які дали почин ґрупі укр. греко-католицької молоді в Парижі?

Врешті справа найприкріша для Г. Славчика, мистецька оцінка праць його товаришів.

Перш за все, чи мистець із цілком суб'єктивними поглядами в малярстві, що працює в одному з його напрямків, може виступати з критикою на твори малярів протилежних мистецьких напрямків? А коли вже виступає, то чи личить ховатися під псевдонім?

Чому Г. Славчик дуже радо орґанізував виставку АНУМ з учасниками О. Новаківським, Іванцем, Бутовичем, Бурачком, Луцвком, Морозом, Смольським, Чорнієм і реклямував її як Заблоцький мило, а в творах тих самих авторів на виставі Т-ва Прих. Укр. Мистецтва стверджує анемію?

Поминаючи критику творів свого професора, перед якими він ще вчора хилив чоло, де він доражує йому мистецький шлях, на якому останній відкрив ще „Америку", читаємо далі таке: „Третяків грубий натураліст, не без таланту, Ґец — не знає сам, чого хоче... Проблеми Борачка давно вже перероблені".

Чому імпресіоністи Глущенко і Борачок на виставі АНУМ стоять на чолі авангарду лівих мистців, а тойже самий імпресіоніст Борачок на виставі Т-ва Прих. Мистецтва переробляє вже перероблені проблеми або неімпресіоніст Третяків — став в очах п. Славчика грубим натуралістом?

Або чому „національна література" в дереворитах О. Кульчицької зменшує вартість її творів, а література пролетарська в образі створить майбутнє мистецтву?

Щож до оцінки праць Луцика і Чорнія, яка звучить: „Зате в них обох цінна відвага до великих розміром річей", то це вже дійсно небувало критичне становище...

І так далі.

Не входячи в мотиви такої критики, проаналізувавши зовсім протилежні виступи та оцінки Г. Славчика, можемо поставити хіба діягнозу безхребетности.

Гадаю, що на повищий проєкт повинна звернути увагу централя Т-ва Укр. Жінок і видати від себе вказівки до переведення збірки, очевидно, якщо годиться з проєктом.

Вартовий.

З життя українців у Югославії.

Загребський щоденник „Hrvatska Straža“ з 25. грудня приносить такі вістки про життя бачванських українців:

СВЯТО ПР. БОГОРОДИЦІ.

Гр.-кат. українці в Куцурі святкували дуже величаво Богородицю та Матір Світа (Ефеський Собор) від 18.—22. грудня. Місцевий парох при помочі новосадського декана о. Павича уладив пятьденне свято у честь Богородиці, яке оставило незабуті спомини в серцях побожних.

У ті дні простора парохіяльна церква майже щодня до пізнього вечора була переповнена вірними, які прегарними східними обрядами та піснями прославляли Богородицю та слухали проповідей о. Павича (двічі денно). За ті дні причащалося більше ніж 1.500 вірних.

о. Павичу за уладження того свята висловили подяку громадська рада та церковне братство.

ДОПОМОГА ВБОГИМ.

Заходами куцурського пароха почалася акція допомоги вбогим і немічним старцям. Також в Ст. Вербасі та Новому Саді — з нагоди Різдва Христового. Вже тепер зібрали чимало в грошах і натураліях.

Німецька школа і версайський трактат.

Шкільна влада в Ольденбурзі приказала в новорічному обіжнику, щоб у вищих клясах усіх шкіл займалися пильно змістом версайського договору і вщіпили в молодь переконання, що ці постанови нечикональні. Ця лектура має на меті підносити патріотичного духа серед молоді.

—о—

Криваві заворушення в Еспанії.

Як повідомляють з Еспанії, в провінції Бадахос прийшло до сутички між радикальними соціялістами й аграріями. Дві особи потерпіли тяжкі рани. На поліцію посипалось каміння, наслідком чого вона вжила пальної зброї. Один манифестант упав трупом, інші вийшли з тяжкими постріловими ранами.

Арештування Ґандія.

БОМБАЙ, 4. І. ПАТ. Вчора арештували Ґандія і предсідника конґресу Пателя. Ґандія арештували після виголошення промови до народу, в якій порушив справу евентуального його арештування.

БОМБАЙ, 4. І. ПАТ. Поява шістьох поліціянтів з комісарем, щоби арештувати Ґандія, викликала велике враження. Ґанді відчитав приказ арештування і звернув його комісареві без слова, бо це був день його мовчанки. Окруження Ґандія, особливо жінки вибухли плачем. Жінка Ґандія благала комісаря, щоби забрав її до вязниці. Ґанді поводився зовсім спокійно. Вивезли його в самоході серед окликів юрби. Ґанді прибув до вязниці в Джервадї з Пателем, який перед відїздом до вязниці вислав до народу відозву, що заповідає боротьбу до загину. Однак Патель висловив надію, що нарід зробить жертву і здержиться від насильств. Патель іменував Бабу Раєндранату Прасада, члена екзекутивного комітету, своїм заступником на становищі предсідника конґресу.

ЛЬОНДОН, 4. І. ПАТ. Арештування Ґандія, хоч загально дожидане, викликало в Льондоні пригноблений настрій. Консервативна преса старається пояснити увязнення Ґандія як річ конечну й доцільну. „Дейлі Геральд“ пише іронічно: Тому місяць Ґанді був почесним гостем британського уряду в Льондоні, а премієр Мекдоналд називав його „мій дорогий Магатма“. Сьогодні, за пять днів після повороту до Індії, Ґандія посадили в тюрму і британський уряд це приймає з повною сатисфакцією.

ВСЯ ЮВИЛЕЙНА КОЛЯДА ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“! Всі українці й українки, українські товариства й установи, співацькі, музичні й аматорські гурти і вся українська молодь колядують і щедрують тільки на „Рідну Школу“. БО МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ — ЦЕ МІСЯЦЬ „РІДНОЇ ШКОЛИ“! — Заколядовані гроші слати прямо до Централі на адресу:

„Рідна Школа“, Львів, Ринок 10.

З конскрипційних практик.

(Звідомлення з місць.)

Митарства з переписними аркушами.

У переписних комісарів у *Костопільщині*, яких вислано для переведення перепису на українські села, майже зовсім не було двомовних аркушів і хоча деякі наші люди домагалися двомовних аркушів, то з недостачі їх виповнювались польські. Були й такі випадки, що переписні комісарі мали двомовні аркуші, але найбільше 5—6 аркушів на село, мов на показ, бо хто їх домагався, то не хотіли комісарі виповнювати по українськи. Прим. в селі *Березині*, пов. Костопіль, громадянин Ф. Бабула зажадав від переписного комісаря п. Ващинського (урядовця ґм. Людвіпіль, поляка) двомовного аркуша, але цей відповів, що має десь кілька і подав п. Бабулі двомовний аркуш з цим застереженням, що без огляду на те, що є двомовний, має бути виповнений тільки „в єнзику ужендовім“. Далі цей комісар казав до селян, яких зібралося чимало: „Нема жадней України, а єст Польска, то вшистко мусі биць по польску“. І з цим подав п. Бабулі якийсь друк, в якому було написано, що двомовні аркуші мусять бути виповнювані в польській мові. Але цей друк показався п. Ф. підозріло-безвартісний, бо не було на ньому нікого підпису і по кількахвилевій суперечці комісар таки мусів приняти від громадянина двомовний аркуш, виповнений українською мовою. Нема сумніву, що в подібний спосіб відбувся перепис по цілій Волині.

Дивні митарства зі стемплями.

Дня 23. листопада вислало 6 осіб з *Дідилова*, пов. *Камінка Струмилова*, прохання до староства в Камінці Струмиловій, щоб їх назначили переписними комісарями. Староство зробило на кожному проханню заувагу „Стемпель за 3 зл. гдзє?“ і звернуло їх на руки начальника громади Шпона Юзефа, щоб той зажадав від кожного прохаючого стемпля на 3 зол. Дня 30. листопада покликав начальник громади Шпон Юзеф одного з прохаючих, Яцка Гуньовського, до канцелярії і сказав таке: „Староство зажадало на кожне прохання стемпля по три золоті — як зложите, то добре, а як ні, то можете собі забрати ваші письмені просьби, які я маю в руках“. Яцко Гуньовський зложив за всіх шістьох гроші на стемплі (6×3.30), себто 19.80 зол. і зажадав, щоби начальник громади привіз йому посвідчення зі староства на те, що гроші на стемплі є вплачені. Дня 1. грудня м. р. був у старостві начальник громади Шпон Юзеф і, предложивши стемплі, зажадав у старостві посвідки по думці бажань Яцка Гуньовського. Комісар у старостві (назвища не знаємо) відповів начальникові громади в цей спосіб: „Посвідки не дам, а прохань і остемпльованих не приймаю тому, що не знати, де вони хочуть бути комісарями: в Дідилові, чи у Варшаві“. Про такий хід справи повідомив інтересованих начальник громади Шпон Юзеф дня 2. грудня ранком. У відповідь на це прохаючі наліпили стемплі по 3 зол. на 5 примірниках їх прохань і поручним листом віддали свої прохання дня 2. грудня 1931 до староства з поворотом. Чи ті гроші будуть їм звернені?

В атмосфері погроз арештом та грошевими карами.

В селі Лозівка, пов. Збараж, переводив перепис людности комісар („з домовим викштальценєм“) Олександер Добрянський, син місцевого господаря-поляка. Зараз першого дня перепису, будучи у Петра Осадчука, Пелагії Лилик, Гриця Рудика, Пилипа Сковця, Василя Жука, Петра Ілиса, Матвія Рудика, Андруха Рудика й інших — нікого не питав про розговірну мову і дотичну рубрику лишав порожню. Опісля коли у Семена Рибака і Володимира Пилипчука звернено йому увагу на виповнення рубрики про розговірну мову, він став виповняти словом „руска“. Коли ж згадані домагалися, щоби виповнив словом „українська“, то він накинувся на них з криком і грозив арештом або грошевою карою 500 зол. за таке домагання. При цім відповідно до свого знання плів нісенітниці, що тут (в Галичині) нема українців, тільки білоруси. Українці, мовляв, є в Росії „за порогом“! Така сама історія повторилася в Антона Поповича і Карпа Поповича. У інших людей при домаганні виповнити рубрику про розговірну мову словом „українська“ — збував коротко словами: „Мені не треба вас питати, яка ваша розговірна мова, бо я тут виріс, то знаю, як ви говорите. Ви не вмієте говорити по українськи!“ І виходив. Такі самі здовжування робила підчас перепису в сусіднім селі *Ободівці* учителька-полька Е. Вількувна.

З життя наших установ.

Загальні збори Богосл. Наук. Товариства у Львові.

Чергові Загальні Збори Богословського Наукового Товариства у Львові, VI. від часу його іствування відбулися в перший день латинських Різдвяних свят, себто 25. XII. 1931 в 5. годині вечором в конференційній салі Богосл. Академії. БН Товариство, яке в 1932 році вступає в 10-ий рік свого іствування, може повеличатися незвичайними (як на наші відносини) успіхами своєї праці. Розбудження зацікавлення науковою богословською працею та витворення гурту молодих наукових робітників, що обєднуються біля журналу „Богословія“, створення великої й цінної бібліотеки із значним числом стародруків та рукописів, відкриття читальні журналів і часописів, своїх і чужих, для своїх членів, а вкінці жива видавнича діяльність, доказом якої девять великих річників органу Т-ва „Богословія“, девять томів „Праць БНТ“ і кілька менших видань Т-ва — ось докази великої активности Товариства на богословській науковій ниві. Коли додамо до цього відсутність якихнебудь грошевих фондів і вічне боріккання з матеріяльними труднощами, які не дозволяють наміченій праці як слід розгорнутися, щойно тоді зможемо належно оцінити вагу зробленої вже праці. БН Товариство за розмірно короткий час, бо всього за неповних девять літ свого іствування, створило базу для дальшої наукової богословської праці, намічуючи одночасно і шляхи, якими молода наша богословська наука повинна прямувати, щоби стати собою та внести до всесвітньої богословської (католицької) наукової літератури і свою оригінальну творчість.

На жаль, наша суспільність а зглядно наше духовенство, не зрозуміло як слід це й досі ваги власної богословської науки ... дуже слабо піддержує змагання Т-ва у цьому напрямі, що більше серед одної частини нашого духовенства є навіть намагання паралізувати творчу наукову працю Т-ва. Явище, навіть на тлі нашого всестороннього розбиття, дуже характеристичне!

Одначе, не зважаючи на всі трудноші, матеріяльного і морального характеру, Товариство і дальше веде з успіхом свою працю на нашім власнім ґрунті, а одночасно пропаґує наші досягнення на полі богословської науки серед католицьких наукових кругів Европи, репрезентованих чи то поодинокими вченими, чи університетами, з якими Товариство стоїть у взаєминах. Наукові праці, друковані в „Богословії“, стрічаються здебільша з дуже прихильними рецензіями на сторінках заграничних богословських наукових журналів. Орґан Т-ва „Богословія“ стоїть у світовій богословській літературі на одному з перших місць.

Збори відкрив довголітній голова Т-ва, ректор Богосл. Академії, о. д-р Йосиф Сліпий, посвячуючи теплу згадку померлим дійсним членам Т-ва о. д-р Дорожинському та о. д-р Кархутові і звичайному членові, д-р Волод. Охрімовичеві. Відтак привитав відпоручника Митр. Ординаріяту та передав привіт і архиерейське благословення Впреосв. Митрополита для Зборів.

Президія Зборів складалася з о. кан. Ю. Дзеровича, як голови Зборів, і о. Й. Скрутена ЧСВВ, як секретаря. Голова Т-ва подав загальний звіт з діяльности БН Т-ва, підкреслюючи передовсім добрі успіхи видавничої діяльности та гарний розвиток журналу „Богословія“. БНТ розвивало свою наукову діяльність не тільки у своому нутрі, але також мало широкі звязки з іншими українськими і чужими науковими установами і журналами. Завдяки тому престиж Т-ва за границею в останньому часі помітно зростає, хоч рівночасно між своїми йому доводиться доборювати цілих низку труднощів і упе-

реджень. Бібліотека Т-ва має вже понад 4.000 чисел, між якими є багато дуже цінних і рідких книжок, рукописів і стародруків. Читальня дістає цілу низку журналів українських і польських, а також з Німеччини, Австрії, Швайцарії, Югославії, Чехословаччини, Франції, Італії, Еспанії, Голяндії і Бельгії.

Касовий звіт виказав також деяку зміну на краще в порівнанні з матеріяльним станом Т-ва при кінці 1930 р. Всеж таки на 1932 р. залишається поважний недобір (2.285,65 зол.) як вислід ще не розпроданого накладу ріжних видань Т-ва і загальної виїмково скрутної господарської ситуації. Сучасна загальна матеріяльна криза була теж мотивом, що Заг. Збори зменшили членську вкладку (яка є рівночасно передплатою журналу „Богословія"*) на 12 зол. річно, з тим, що це обниження відноситься також до залеглостей за минулі роки.

Дискусія над діяльністю Т-ва підкреслила особливі заслуги о. д-ра Сліпого, який сам особисто, з великою посвятою часу і здоровля відвідує по цілім краю церкви і парохіяльні бібліотеки і збирає для Богословської Академії і для БН Т-ва давні рукописи, стародруки, ікони та багато іншого музейного матеріялу. Один із дезидератів Заг. Зборів відноситься саме до того, щоби й інші члени не забували про ту ділянку праці Т-ва і щоби самі на тім полі виявляли якнайбільше ініціятиви і активности.

Предметом дискусії Заг. Зборів був також проєкт нового подружого закону в Польщі. Вирішено, що в одному з найближчих чисел „Богословії" повинна появитися фахова стаття на ту тему, де була би подана наукова критика цілого проєкту з католицького становища.

До нової Ради Т-ва увійшли: о. д-р Й. Сліпий — голова; проф. д-р К. Чехович — генеральний секретар; о. проф. д-р Л. Глинка — скарбник; о. проф. д-р М. Конрад — директор бібліотеки. До нової Контрольної Комісії належать: о. д-р І. Фіголь, о. М. Лада та о. В. Лончина.

Перед стрічею Ляваля з Мекдональдом.

ПАРИЖ. 4. I. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє: Англійська преса поширила вістку про недалеку стрічу Ляваля з Мекдональдом. В окруженні французького президента ради міністрів заявляють, що нічого ще не рішено. То певне, що оскільки до такої стрічі навіть прийде, то це станеться аж після стрічі представників французького й англійського скарбу. Перед виїздом до Льозанни оба державні шефи мабуть рішать, що повинні взаїмно порозумітися. Недавно Мекдональд вислав листа до премієра Ляваля, який вже йому відповів.

Які будуть часописи за пятьдесять літ.

Голоси англійських і американських знавців. — Часописи будуть ліпші, достовірніші та культурніші. Читач радше купить часопис дорожчий, але вартніший.

Хоч американські й англійські часописи дуже ріжняться від середнеевропейських, а не то вже наших, усеж буде цікаво довідатися, що думають американські й англійські знавці про розвиток преси в найближчій будучині.

Одним таким покликаним голосом є голос головного редактора льондонського „Дейли Експрес-у" **Р. Д. Блюменфельда.** Він у відчиті про пресу, який мав у Ст. Бридж Інституті, сказав, що скількість часописів буде чим дальше тим менша, а це головно тому, що меньші часописи злучаться з часом у більші часописні концерни, тому що моґтимуть краще обслуговувати потреби тих, хто хоче бути поінформований якнайскорше та якнайточніше. Зате, на думку Блюменфельда, треба буде видавати часописи частіше ніж раз у день. В Англії за 50 літ виходитимуть часописи що-години та в збільшеному накладі. Розвиток часописів буде поступати відповідно до того, як ростиме образування тих, що купують і читають часописи. В Англії вже сьогодні можна бачити, що **читач радніше купить дорожчий часопис, але вартніший, ніж дешевший, а менше цікавий** (в нас воно — можна сказати — навпаки). Блюменфельд пророкує будучині не лише вищий культурний і духовий рівень, а й технічний поступ часописів, в саме що торкається образкового боку часописів. Каже, що ілюстрації з далекої віддалі можна буде переносити зараз на друкарську машину та друкувати. Часописи, мовляв, приноситимуть ілюстрації в природних барвах. Машина, що друкуватиме більшеколірові ілюстрації, видрукує 35.000 до 40.000 примірників по 60 сторінок за одну годину.

Трохи дальше йде **Давид Сарноф**, президент „Радіо Корпорейшен оф Амеріка". Він у статті в „Нюйорк Таймс" твердить, що вдасться приймати звук і образ, щоби в відповідній хвилині можна їх висилати так як звукову фільму. Радіочасописи і радіовисилки сплинуться в одно поняття. Радіовідчити й усе інше того роду супровожатимуть відповідні образки. Образки можна буде висилати в природних барвах. Радіо є вже і ще буде більшим конкурентом для часописів. Звукові та кінематоґрафічні часописи геть поб'ють друковані часописи. Сарноф пророкує друкованим часописам упадок.

Зовсім щось іншого каже американський журналіст і часописний фаховець **У. П. Бізел.** Він на основі 30-літнього репортерства доходить до переконання, що часописи в будучих десятиліттях не дуже ріжнитимуться від нинішніх часописів. Друковані часописи не пропадуть так довго, доки люди будуть читати. **Друковані часописи є попросту потребою культурної людини.** Часописи з ходом часу стали чимсь більше ніж самим інформатором. Вони є духовим кормом і звязують взаїмно міліони людей ріжних мов, звичаїв і обичаїв. Часописи це приятелі й дорадники міліонів людей. Радіо або щось подібного не зможе заступити часописів. Часописи останутся часописами, без них узагалі годі собі уявити світ. Може звітову часть перейме радіо й говорені часописи, але остается ще багато ділянок, які може виконувати й виконуватиме лише часопис і ніхто інший. Тому пророкує друкованим часописам дальший розвиток і закріплення їх істнування. Часописи будуть для людства все більшою та більшою потребою, без них воно не обійшлося би.

Хто з тих трьох говорить правду, тяжко рішити. Це правда, що відносини вимусять собі зміни в способі та формі часописів, та скорше вже можна прилучитися до Бізелевого погляду, що переміна, яку перейдуть часописи, не буде велика. Мабуть можна би сказати, що часописи будуть досконаліші та достовірніші, мабуть можна теж приняти, що будуть культурніші і більше духові, та рішучо останутъ дальше й довго потребою, якої не зможуть заступити говорені або кінематоґрафічні часописи.

Господарські катастрофи в 1931 р.

Роком катастроф запише історія 1931 р. Від початків іствування людства не було ніколи стільки безробітних, бо аж 25.000.000 людей в 1931 р. було зареєстрованих без праці, а скільки їх невідомих, незачислених до тої армії голодних, шляється всюди по містах, місточках і селах — без ніякої підмоги?.. Світова продукція понизилась дуже значно: з 111 проц. у червні 1926 р. падає в липні 1931 на 84 прц., а дальше ще нижче.. Торговельні обороти впали на 40 прц.; гуртові ціни від 15—30 прц., курси акцій від 45—60 прц. Лише в Злучених Державах в 1931 р. — 1922 банки припинили виплати, а в них було лиш опанцерованого капіталу мілярдів 1.500.000.000 долярів.

Шляхом за німецькою кризою — пішов упадок англійського фунта, чергові відкинули золоте покриття своїх гроший Данія, Швеція, Норвегія, Фінляндія. Внаслідок тієї суматохи недовіря всіх до всіх і господарська війна. Щоразу вище підіймаються митні заборола, щораз більше безоглядно влаштується валютовий демпінґ.

Позички Польщі в 1931 р.

Польща ратуючись перед наступом кризи та обороняючи свої господарські позиції — зокрема становище золотого, позичила в 1931 р. за кордоном: сірникова позичка — 32.400.000 долярів; 1 рата 1-міліярдової залізничої позички — 400 міліонів франків; зачет на телефонічну позичку — 550.000 фунт. штерл.; на будову мостів — 300.000 фунт. штерл.; на будову шляхів 130 міліонів золотих, під заставу збіжжа — 150 міліонів франків та безліч інших позичок, які побільшили [illegible].

ДНЯ 27. грудня 1931 р. відійшла від нас з волі Всевишнього, принявши Св. Тайни наша найдорожча донечка і сестричка

ЛЮБОВ-АЛЕКСАНДРА

БІЛИНСЬКА

уч. гімн. Р. Ш. в Коломиї, проживши ледви 17 весен. Похорони відбулися в Карлові, дня 29. грудня.

На цьому місці складаємо щире спасибі Усім Всч. отцям, її п. професорові, товаришкам Незабутньої, хорові студентів і Всім кревнякам та знайомим за те, що прибули віддати останню прислугу найдорожчій нашій Любочці і старались молитвою, словами розваги та мельодією святої пісні наш біль-смуток злагіднити.

Родичі, сестри і братчик.

Віцеком. Коц комісарем Банку Польськ.

У звязку з оголошенням закону, що затверджує зміну статуту Банку Польского, міністр скарбу іменував держ. підсекретаря в мін-стві скарбу Адама Коца комісарем Банку Польского.

Безкарність гітлерівців.

БЕРЛІН. 4. I. ПАТ. „Вельт ам Монтаґ" повідомляє, що на бажання державного надпрокуратора здержано карні доходження за державну зраду проти автора голосного манїфесту націоналних соціялістів Беста. Своє рішення надпрокуратор мотивує недостачею вини. Ґазета стверджує, що рішення надпрокуратора є виразним афронтом для канцлера Брінінґа, який свого часу публично пятнував нелеґальні пляни гітлерівців у Гесії, заповідаючи репресії проти всяких державних замахів.

Кандидати на німецького президента.

БЕРЛІН. 4. I. ПАТ. „Монтаґ Морґен" вичисляє як евентуальних кандидатів на становище президента республики міністра сеймвери Ґренера, б. міністра Ґеслера і провідника національних соціялістів Гітлера. На випадок якби націонал-ні соціялісти рішилися висунути кандидатуру Гітлера, якщо він добуде німецьке горожанство, соціял-демократи будуть приневолені підтримати Ґренера. Всі ті комбінації залежні від рішення теперішнього президента Гінденбурґа, а саме, чи схоче він знову обняти цей уряд.

Алькоголь побідив.

Обчислення народнього референдум у справі прогібіції у Фінляндії не скінчилось. На основі останніх обчислень за прогібіцією заявилося 80.000 голосів, за задержанням напитків з низьким процентом алькоголю 4.000, а за цілковитим знесенням прогібіції 263.000 голосів.

Пів міліона безробітних у Франції.

Число французьких безробітних, що користуються державною допомогою, зросло в останньому тижні із 131.000 на 147.000. Міністерство робіт подає загальне число безробітних на пів міліона і частинно безробітних на міліон. Уряд рішив негайно взятися до виконання господарського пляну, що його недавно ухвалив парлямент. Надіються цим робом дати заняття 250.000 безробітним.

Розбудова польських залізниць.

Фінансово-господарський плян розбудови польських залізниць передбачує 5.917.000 зол. на розбудову нових залізниць. Між іншим призначує на лінію Краків-Мехів 1 міл. зол., Плоцк-Серпц 400 тисяч, Воронаєво-Друя 2 міл., Калєти-Підзамче 257 тисяч, горішньо-шлеське получення 70 тисяч зол. Крім того призначено 300 тисяч зол. на викуп ґрунтів під нові залізничі лінії.

Хмари схопили чоловіка.

З Буенос Айрес повідомляють, що в м. Росаріо в провінції Санта Фе підчас спеки й гарної погоди зібралися у формі стіжка хмари над містом. Повітряна труба схопила прохожого чоловіка та кинула ним об стіну. Він зломив собі руку й потовкся весь. Другим прохожим кинуло об тел. стовп; він тяжко поранився.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПОЛЬСЬКО-ГРЕЦЬКИЙ ПАКТ.

ВАРШАВА, 4. І. ПАТ. Сьогодні підписали тут трактат приязни й арбітражу між Польщею та Грецією.

ПОБИЛИ КОНСУЛЯ.

Райтерова агенція повідомляє: Японське мін-ство закорд. справ дістало офіц. вістку, що японський постерунок напав на американського консуля в Мукдені. Його побили й поранили. Кажуть, що з того не виринуть комплікації, бо до конфлікту прийшло наслідком мовного непорозуміння.

МОЛОТКОМ У ГОЛОВУ.

У Потуриці (пов. Сокаль) Василь Олеса молотком намагався вбити свою жінку Стефанію та пасерба Гарасима. Жінці ще й підрізав бритвою горло. Думав, що вони вже не живі, тому пішов на поліц. постерунок і сказав, що сидів у коршмі та відтам чув якісь крики зі своєї хати. Це вбив хтось його жінку та пасерба. Тимчасом доволікся до поліції пасерб і зізнав усю правду. Олесу арештували. Жінку відвезли до шпиталю.

—o—

Берестейський процес.

(50. і 51. день розправи).

У 50. дні розправи промовляв обор. д-р **Беренсон**. Він каже, що цей процес, то замах на партії, який давно заповідали в інтервю. А що ті партії після перших спроб наступу на них злучилися в одно, тому треба було Берестя. Хто видав приказ про Берестя, це тайна. Приказу такого нема, не предложили його теж судові. Це тому, що підчас арештування не було спрецизоване обвинувачення з 100 §, яке доробили пізніше.

Обор. адв. **Смяровський** ствердив, що Пілсудський сказав у статтях, промовах і інтервю, що боротиметься з беззаконіям, за честь вояка й горожанина. Та так було лише до 1926 р. Тепер опозиція перейняла ролю оборонця правопорядку. Де сказано, що не вільно організуватися? Коли нема диктатури, як твердить прокуратор, то не може бути заборони, за ті вчинки годі карати.

Промова прокуратора **Грабовського** стягнула на судову салю юрбу цікавих. Замітив він, що оборонці у своїх промовах улаштували „курси для дорослих конституційного та державного права". Дальше наводить назву процесу, називали його історичним, він називає його „процесом космічної ваги". Цілий етер пересякнений процесом, а це мовляв може викликати поважні зміни в усесвіті. Дальше на основі оповістки ППС, намагається виказати, що метою Центроліву була збройна а не парляментарна боротьба. З цих слів прокуратора на салі наявно сміються.

Після вбивства в Бруховичах.

Нові обтяжуючі подробиці.

Матеріял, що обтяжує Горгонову, збільшується. Наймичка зізнала, що Зарембa під впливом дочки мав відправити Г-ву. Тоді Г-ва в люті сказала: Мушу вбити Єлисавету. В печі кімнати Г-вої найшли попіл пересяклий нафтою, себто із спаленої сорочки. Як убивство викрилося, Г-ва сказала наймичці, щоб принесла води з басейну (де скрила джаган). Наймичка запримітила, що вода є в кухні. Г-ва таки казала принести. Огородник Камінський заборонив, бо здогадався, що Г-вій залежить на цьому, щоби до басейну були ще інші сліди. Дочка Г-вої, 4-літня Рома, спала все з Єлисаветою, тієї ночі Г-ва забрала дитину до своєї кімнати. Кухарка **Тобіяшова** зізнала, що після вбивства Горгонова в своїй кімнаті не завважала її та майже шепотом сказала до себе: „Ах, Боже, що я зробила". Пасерб д-ра Салі, **Чайковський**, сказав, що як прийшов до віллі, то зпід плаща Г-вої виставала селединова сорочка. Потім Г-ва надягла іншу сорочку, а ту спалила. Огородник **Камінський** каже, що Г-ва відгрожувалася Єлисаветі словами: „Ти попамятаєш мене!" Серну Зарембівни нарочно нагнала на кільчасті дроти, Колиж серна наслідком того згинула, сказала Г-ва, що то К. отруїв її. Коли д-р Чаля сказав К-ому, що нема пса, а треба його найти, то здивувало його, коли й Г-ва повторила лікареві слова та додала, що якийсь бандит розбив псові голову, хоч ще ніхто не знав того.

Похорони.

У понеділок відбулися похорони вбитої Зарембівни. Весь день тиснулися юрби народу до костела Бернардинів, хоч домовина була закрита віком. Біля домовини лише один вінець від родини. Серед юрби народу увихалися теж злодії й обікрали чимало людей. За домовиною йшов лише боат убитої та інші свояки, бо батько арештований, тому його на похороні не було. Домовину аж на Личаківський цвинтар відпровадили маси народу, якого можна було рахувати на десятки тисяч.

Розправа 11. січня.

У середу закінчиться слідство у справі вбивства. Розправа перед наглим судом відбудеться найправдоподібніше 11. січня. У судових колах кажуть, що розправа йтиме в Бруховичах, а присуд оголосять у львівському суді при вул. Баторія. Предсідником наглого суду буде през. окр. суду Антоневич, вотантами віцепрез. Мединський та Ягодзінський, або с. Тертіль. Обвинувачувати прок. Криніцький. Зарембу боронитимуть адв. д-р Ляндав і Батицький. Вони боронитимуть мабуть і Горгонову.

—o—

Бертельо сондує в Льондоні.

ПАРИЖ, 4. І. ПАТ. До Льондону приїхав генеральний секретар міністерства закордонних справ Бертельо, мовляв, оглянути виставу французького мистецтва. Однак загально думають, що Бертельо поїхав до Льондону приготовити ґрунт для французьких і англійських експертів та уможливити стрічу між Мекдональдом і Лявалем. В тутешніх дипльоматичних колах пояснюють присутність Бертельота в Льондоні бажанням перевести глибшу виміну поглядів з англійським урядом перед розоброєнною конференцією. Здогадуються теж, що Бертельо підчас свого побуту в Льондоні дасть англійським політикам вияснення на тему евентуального французько-радянського пакту й подібних пактів з Польщею, Румунією та Югославією, що викликали деяке занепокоєння в Англії.

Загострена ситуація в Індіях.

Політична ситуація в Індіях від часу повороту Ґанді з Европи загострюється з дня на день. Щоби виконати нову акцію бойкоту і пасивного опору, заповіджену конгресовою партією, видано всі потрібні накази. В дні 1. ц. м. конгрес ухвалив резолюцію з покликом „до всіх вільних народів світу, щоби вислали своїх делегатів до Індій, розглянули розвиток гіндуського визвольного руху й піддержали гіндусів в боротьбі за свою незалежність на випадок, якби переконалися, що спосіб цієї боротьби з їхнього правного становища легальний". Низка інших розпорядків устійнює точний плян акції на випадок, оскільки кинуть гасло розпочати нову кампанію пасивного опору. Цілі Індії поділено на округи під проводом визначних гіндуських діячів з диктаторськими повновластями задля переведення кампанії цивільного непослуху. Всякі партійні предмети і майно конгресу заложено в певних місцях. В останній хвилі гіндуси ждали на вислід конференції, яку Ґанді запропонував віцекоролеві Індій. Однак віцекороль відмовився розмовляти з Ґандієм і гіндуська боротьба розпочалася.

Чи пє, чи займається музикою?

Більшовицька влада заперечує вістки чужинецької преси, що бувший комісар закордонних справ скитається пяний по Москві. Ці вістки, мовляв, придумали в Ризі. Чічерін живе в Москві в домику, який дала йому більшовицька влада. Він має платню та живе самітним життям. Весь день проводить на музиці та пише монографію про Моцарта.

НОВИНКИ

— **Еміґранти на народні цілі.** Володимир Квасницький, який перебуває тепер на еміграції у Франції (Мілюза), прислав у листі до нашої редакції 510 франків на народні цілі. Жертводавець призначив їх на такі установи: „Рідна Школа" — 60 фр. франків, „Сирітський Захист" — 35 фр., „Ремісничa Бурса" — 35 фр., „Студентська Поміч" — 30 фр., „Просвіті" — безпроцентова позичка — 200 фр., „Т-во Опіки над Укр. Інвалідами" — 30 фр., укр. політичні вязні — 30 фр., дарові харчі для безробітних українців, „Народня Лічниця" ім. Митр. Андрія Шептицького — 30 фр., „Оселя Письменників" — 30 фр. Рівночасно щирим словом із далекої чужини поздоровляє він усіх земляків.

— **Святочна програма „Цвіркуна"** буде дуже цікава. Першого дня Свят (четвер 7. І. вечером) піде премієра нової ревії в 13 точках п. з. **„Біда біду перебуде"**, яка буде повторена також у пятницю 8. І. вечором і в неділю 10. І. пополудні. В ревії цій, крім знаменитих, цілком нових та оригінальних скечів і танців, побачимо ріжні фрагменти зі стрілецького життя, цікаві для молодих і старих. В суботу вечором саля занята, тому вистави не буде, а в неділю вечором піде відома сензаційна пєса **„Сараєво"**, тим разом у зміненій обстановці та новій режисерії. Віримо, що українська публика Львова явиться численно на цих виставах і таким чином допоможе нашим артистам, згуртованим у „Цвіркуні", до дальшої корисної праці для добра української сцени.

— **Хто виграв долярівку?** 2. ц. м. дві головні виграні припали долярівкам купленим у Львові, а саме 12.000 долярів на ч. 969.307 і 3.000 долярів на ч. 459.794.

— **Як бувший сельробівський кандидат на посла збирає на памятник Пілсудського і помагає нашим інвалідам...** У суді в Раві Руській іде слідство проти б. сельробівського агітатора та кандидата на посла Василя Бзделя з Верхрати. Закидують йому, що побрав якісь гроші на памятник Пілсудського та що займався полагоджуванням справ інвалідів б. австрійської армії. За ті „заходи" казав собі платити. Коли заінтересовані побачили, що така „інтервенція" не помагає і гроші опинилися в кишені Бзделя, повідомили поліцію, а ця передала справу судові.

— **Із краєвої хроніки.** У Сновичі, золочівського повіту, вбив хтось ударом кола по голові Кирила Барабаша. Під замітом убивства з пімсти арештувала поліція робітника Бронислава Худого та Ярослава Гнатіва. Їх відвезли до золочівської тюрми. Загрожує їм наглий суд. — У Перемишлі невідомі мистці витриха ограбили крамницю вуджениня Бакалярa.

— **По широкому світі.** Німецька преса обурена, що французький „Матен" помістив карикатуру німецького амбасадора в Парижі в одежі бродяги. — Берлінові погрожує страйк робітників газівні, водопроводів і інших міських підприємств. — Склад італійського кабінету незмінений не зважаючи на поголоски. — На Угорщині та в Румунії снігові перевали звязок і залізничий рух. В Італії дуже зимно. — Більшовики переговорюють у справі договору про неагресію з Естонією, Латвією та Румунією. — В Італії є 41.450.000 людей, приросло за друге півріччя 1931 р. — 230.000. — Згоріла замок Кастеляно в Італії. — При рубанні дерева перестудився б. цісар Вільгельм II. — На маневри в напрямі Гавайських островів вилетіло 3.000 амер. літаків. — Відомий подорожник Свен Гедін має річно 26.000 корон доходу. — У Вестерґавзен (Німеччина) вибудували памятник... безробітним 1931 р.

— **У концертовому бюрі М. Тірка** відбудеться у вівторок, 12. січня 1931 мистецький концерт Кольомана зе Патакі, тенора віденської державної опери

— **На карти „Рідної Школи“, що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Різдва** зложили в зол. громадяни (-ки): радн. Кокоруда Ілля — Львів 25; Моравський Володимир — Познань 15; Стефанія Матковська — Краковець 10; Іван Скрегота — Богданівка 6; по 5: Брожинівна Евгенія, учителька — Верблини. Чубатий Лев — Львів. Іван Герасимович — Львів; по 3: о. Ярослав Школьник — Страдч; по 2: Шанковська Іванна, учителька — Чучмани. Монджейовський Данило, учитель — Яблонівка. Мороз Микола — Яблонівка і Віханська Іванна, учителька — Гуминська. Хто слідуючий?

— **З життя „Союзу Українських Купців“.** Курс фахового знання для членів „С. У. К.“ почнеться в неділю, 10. січня 1932 р. в 12 год. полудня, — відповідною інавгурацією, а правильне навчання 11. січня в 7 год. вечора. Учасники курсу, ті, що вже вписалися та ще хочуть вписатися, повинні взяти участь в отворенні курсу. — У середу, 6. січня, можуть бути крамниці відчинені від 2—6 год. пополудня. — Вечерниці „С. У. К.“ відбудуться 30. січня в салі Т-ва „Бесіда“ при вул. Рутовського. — Загальні Збори членів „С. У. К.“ відбудуться 2. лютня 1932 р.

— **Новина для пасічників.** Кооп. „Рій“ у Львові, Бляхарська 20, у своому органі „Укр. Пасічник“ ч. 1 н. р. повідомляє, що в цьому році має дозвіл від міністерства на дешевий цукор для бджіл. Цей цукор коштуватиме по 40 сот. за 1 кгр. Цукор видаватиме кооп. „Рій“ лише своїм членам і за готівку. Щоби одержати цей цукор, треба мати посвідку від громад. уряду на число пнів пасіки.

Листування Редакції.

Вп. Савчин Петро в Синевідську: „Українського Філятеліста“ у нас нема. Зверніться на адресу: „Ukrainischer Philatelist“, **Wien XVIII., Gersthoferstrasse 138**. Там подадуть Вам і всі бажані інформації.

—o—

СПОРТ.

Змагання в гаківці львівської округи.

Довідуємося, що дотеперішні змагання в гаківці львівської А-кляси внульовані, бо Погонь і Лехія внесли були після своїх програних протести тому, що їх найліпші грачі виступали в часі тих змагань у репрезентації Польщі. Речинець нових змагань устійнено на час від 4. до 10. ц. м. Тому, що Чорні перебувають тепер у Криниці, звідки вертають до Львова 7. ц. м., вильосовано покищо змагання на второк (5) і середу (6. ц. м.). А саме 5. ц. м. грає Погонь з Україною, а в четвер Погонь з Лехією. Нема сумніву, що ті змагання викличуть величезне зацікавлення, бо всі дружини виступлять тепер справді в найліпших своїх складах. Оба змагання відбудуться в год. 20.15 веч. на леді Л. Т. Л.

Румунські гокеїсти у Львові.

В найближчу суботу і неділю розіграє у Львові гокейова репрезентація Румунії два змагання з репрезентацією Львова. Румунська дружина приїздить до Львова з Криниці, де вона бере участь у гокейових змаганнях кількох краєвих і закордонних клюбів.

Гокейовий турнір у Криниці.

Після покінчення турніру в Катовицях починається новий гокейовий турнір у Криниці, в якому беруть участь: репрезентація Румунії, Бранденбургер Гокейклюб (Берлін), Краковія, Чорні (Львів), Криницьке Т-во Гокейове й евент. А. З. С. (Варшава).

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 4. I. 1932 р. за масло експортове та десерове ціна 3.40 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 1.10 зол., копу яєць 5.80—6.00 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цвіркун“ (саля Ремісничої Палати, Стрілецька площа ч. 7):

Четвер 7. І., год. 7.30 веч. **„Біда біду перебуде“** — ревія в 13 точках. Премієра.

Пятниця, 8. І., год. 7.30 веч. **„Біда біду перебуде“** — ревія в 13 точках.

Неділя, 10. І., год. 3.30 попол. **„Біда біду перебуде“** — ревія в 13 точках. Ціни знижені!

Неділя, 10. І., год. 7.30 веч. **„Сараєво“** — сензаційна драма в 5 актах Брандовського.

Великий Театр:

Вівторок 5. січня в год. 7.30 веч. „Аіда“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 5. І. год. 8. веч. „Граємо оперетку“.

Середа, 6. І. год. 4. попол. „Штуба“.

Середа, 6. І. год. 8. веч. „Граємо оперетку“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Підводне човно 44.“

КАСІНО: Звукова версія „Бен Гур“.

КОПЕРНИК: „Вбивство банкиря Шпіцера“.

...: „Масаду“ (екзотична фільма).

МАРУСЕНЬКА: „Вбивство банкиря Шпіцера“.

МІРАЖ: Пат і Паташон і Гарольд Льойд.

ОАЗА: „Співак гір“.

ПАН: „Король бульварів.“

ПАЛЯС: „Під куратерою“ (Власта Бурян).

ПАСАЖ: „Червона помста“ (Тім Мек Кой) і додатки.

ПРОМІНЬ: „Шляхом ганьби“.

СОНЦЕ: „Озеро кохання“.

СТИЛЕВЕ: „Генерал Крек“.

УТІХА: „Катерина І.“ (Ліль Даговер). „Замасковані люди“ (Тім Мек Кой).

ХИМЕРА: „Шалений карнавал“ (Рікардо Кортез).

Програма радіо.

Четвер, 7. січня 1932.

Липпціг (259.3) 21.00 „Поети бачать ...“ **Моравська Острава** (263,4) 16.00 Концерт. **Брно** (341,7) 19.20 Концерт. **Льондон** (355.9) 21.45 „Добраних Віднем“. **Гельсінгфорс** (368.1) 19.35 Спів. **Гамбург** (372,2) 19.30 „Місто щасливе“. **Букарешт** (394,2) 17.00 Румунська музика. **Берлін** (419) 18.20 „Обвинувачення“. **Рим** (441,2) 21.00 Концерт. **Лянгенберг** (472,4) 20.30 Оперетка. **Прага** (488,6) 19.35 ... **Мілано** (501,7) 21.00 Опера. **Брюсель** (509,3) 18.00 Концерт. **Відень** (517,2) 19.05 „Люди, які намагалися змінити світ“. **Рига** (525,4) 19.05 Оперетова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Середа 6. січня 1932.

Львів (380,7) 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 Концерт. 14.00 „Мандрівка по господарствах“. 14.20 Музика. 15.00 Музика. 15.45 „Вечір трьох королів“. 16.20 Грам. кружок. 16.55 Навчання англійської мови. 17.30 Король вірменів. 17.45 Концерт. 19.00 Всячина. 19.25 Літературна гутірка. 19.40 Грамоф. кружок. 20.15 „Подорож зайцем“. 21.00 Куток літератури. 21.25 Спів. 21.55 Концерт. 22.30 Поліційна оповістка. 23.00 „Зірки“. 23.20 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Чи Ви вже купили своїм дітям ялинку „Рідної Школи?“ Купите на площі св. Юра. 1-1

Подяка. Отсею дорогою складаю щиру подяку всім Вп. Паням і Панам, які старються допомочи політ. вязням, передовсім Вп. Пані Добродійці Трачевій, яка виявила для мене свою материнську опіку. Підчас побуту у львівських Бригідках від 27. IX. 1930 до 27. XI. 1931 користав з допомоги. Вп. Панові д-рові Шевчукові Семенові за успішну і безкорисну оборону. Спасибі Вам. Бувш. політ. вязень **Заяць Назар.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Управляюча Рада

Акційної Спілки для будівельного промислу.

давніше Іван Левинський у Львові,

подає до відома акціонарям, що

X. Звичайні Загальні Збори акціонарів

відбудуться дня 20. січня 1932 в год. 17. в конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер“, вул. Руська ч. 20. з таким денним порядком:

1. Звідомлення Управляючої Ради і предложення рахункового замкнення за 1931 рік.
2. Звідомлення Ревізійної Комісії.
3. Затвердження звідомлення Управляючої Ради, білянсу та рахунку зисків і втрат та ухвалення Управляючій Раді абсолюторії.
4. Ухвала щодо розділу чистого зиску.
5. Ухвала щодо скількости членів Надзірної Ради і вибір членів Надзірної Ради.
6. Ухвала висоти марки пре[з]енційної членом Ради присутним на засіданнях Надзірної Ради.
7. Ухвала в справі оповіщень спілки в часописах.
8. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. В ціли виконання права голосування треба акції, що доказують право голосування, зложити найпізніше на 8 днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Львів, дня 31. грудня 1931.

Людвік Желеньскі, Ярослав Колтуняк.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СПОРТ. Т-ВА „УКРАЇНА“ у Львові.

відбудуться дня 24. січня 1932 року в год. 11. рано в салі „Української Бесіди“ при вул. Рутовського 22. І. п. з таким денним порядком: 1) Отворення Загальних Зборів і вибір провідника. 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт Виділу з діяльности. 4) Звіт скарбника. 5) Звіт Провірної Комісії. 6) Вибір нового Виділу і Провірної Комісії (§ 7. статута). 7) Внески і запити.

За Виділ: **Мих. Лазорко** в. р., голова, **Евген Бирчак** в. р., секретар.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ПРИВІД ДО НОВОЇ ОКУПАЦІЇ.

ТОКІО, 5. І. ПАТ. Тому, що у Фу-Чев юрба китайців убила двох японців, міністерство маринарки приказало трьом торпедовцям рушити до Фу-Чев. Раніше вислано туди кружляк. 100 моряків висіло на беріг, щоб дати охорону японському населенню.

ЗА ПОБИТТЯ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНСУЛЯ.

ВАШИНГТОН, 5. І. ПАТ. З приводу нападу японських вояків на американського консуля Чемберлена в Харбіні державний секретар Злучених Держав вислав на руки японського амбасадора енергійний протест. Здається, що виснення мукденської влади не вдоволили Стімзона.

ТОКІО, 5. І. ПАТ. Міністерство закордонних справ доручило японському амбасадорові у Вашингтоні висловити урядові Злучених Держав у Вашингтоні спочування з приводу побиття консуля Чемберлена в Харбіні. Слідство виявило, що причиною інциденту був японський товмач, якого й звільнено. Обмірковують теж кару для двох японських вояків, учасників інциденту.

НЕПЕВНІСТЬ РЕПАРАЦІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Як повідомляє „Еко де Парі“, французький уряд обстає дальше при своїй тезі, що не можна означувати остаточної дати відкриття репараційної конференції, доки не скінчить своєї роботи комісія закордонних банкирів у Берліні. На думку французького уряду репараційна конференція, щоб оцінити платездібність Німеччини в найближчих роках, повинна знати всі зобовязання, які тільки має німецька держава. Газета запитує, чи таке поставлення справи не рівняється відложенню репараційної конференції на необмежений час? А треба тямити, що Німеччина займає таке саме негативне становище супроти комісії банкирів, як і супроти держав вірителів.

ФРАНЦУСЬКО-РАДЯНСЬКИЙ ПАКТ ПРО НЕАГРЕСІЮ.

З Парижа повідомляють, що переговори державного секретаря міністерства закордонних справ, Бертельота, з радянським амбасадором Довгалевським у справі пакту про неагресію довели до порозуміння, на основі якого має утворитися комісія задля розвязання всяких спірних справ між Францією і Радянщиною. Комісія буде зорганізована подібно як німецько-радянська комісія, утворена на основі умови з 1929 р. Мішана французько-радянська комісія радитиме на переміну в Парижі та Москві. Перша сесія тієї комісії відбудеться в Москві два тижні після підписання пакту про неагресію. Тому, що осягнено порозуміння в основній справі, можна надіятися швидкого закінчення переговорів. Однак до підписання умови згідно з волею Франції прийде аж після підписання пакту про неагресію Радянщини з Польщею та Румунією.

В СПРАВІ ЗНЕСЕННЯ ПРОГІБІЦІЇ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 5. І. ПАТ. Президент естонської республики рішив скликати надзвичайну сесію парламенту на 19. ц. м. в справі знесення прогібіції.

АМЕРИКА ЗБРОЇТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 5. І. ПАТ. В палаті репрезентантів зложено проект закону, що передбачує **будову 120 нових воєнних кораблів, яких кошт обчисляють на 616.250 долярів. Всі нові кораблі мають, мовляв, заступити старі, що вже перестарілися.**

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·91·50—8·92·00, канадійський долар 8·74·00—8·75·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·12·00—1·14·00, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·73·50—1·73·80, фунт штерлінгів 30·00·00—31·00·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·11·50—2·11·90.

Збіжжя.

Пшениця двірська 24·25—24·75, пшениця селянська 22·00—22·50, жито галицьке 25·25—25·50, ячмінь галицький броварняний 19·00—21·00, ячмінь на мливо 15·25—15·75, ячмінь пастівний 00·00—00·00, овес галицький 22·25—22·75, кукурудза румунська 16·50—17·00, бараболя промислова 2·50—3·00, фасоля біла 18·50—20·50, фасоля кольорова 00·00—00·00, фасоля краса 27·00—28·00, горох ніл-Вікторія 30·00—32·00, горох польний 26·00—27·00, бобик 22·00—23·00, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 18·00—19·00, сіно солодке краєве прасоване 9·00—10·00, солома прасована 4·50—5·00, гречка 18·00—18·50, льон 36·00—38·00, дубіль синій 32·00—34·00, ріпак 28·00—29·00, трасік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 13·50—13·75, отруби пшеничні 11·75—12·00, крупи гречані 34·00—36·00, пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 00·00—00·00, пенцак 00·00—00·00, просо краєве 18·50—19·00, макухи льняні 25·00—26·00, мак синій 80·00—90·00, мак синій 000·00—000·00, конюшина червона 170·00—180·00.

ЯПОНСЬКІ ПРОВОКАЦІЇ.

МОСКВА, 5. І. ПАТ. Радянська преса довідується, що в Харбіні вибухнули вуличні демонстрації, спрямовані проти місцевої китайської влади. Прийшло до сутичок з поліцією, причому одного поліціянта вбито і 9 ранено. Надіються ще китайських погромів. Інспіратором цих демонстрацій є японці, що хотять використати їх як притоку до заняття Харбіна.

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ В ЮГОСЛАВІЇ.

В неділю, 3. ц. м. відбулися в Югославії сенатські вибори. Вибирано половину сенаторів, значить 46, бо другу половину на основі нової конституції іменує король. Подібно як при виборах до скупштини, так і тепер вибрані самі кандидати проурядової партії.

РЕВОЛЮЦІЯ В АРГЕНТИНІ.

В аргентинській провінції Ентреріос, положеній над уругвайським кордоном, вибухло повстання проти уряду. Повстанці заняли міста Конкордія і Ляпаз, де кілька осіб убито і багато ранено. В урядових колах заявляють, що повстання не найде більшого відгомону і незабаром буде зліквідоване.

КОМУНІСТИЧНА АГІТАЦІЯ У ВЕСТФАЛІЇ.

Наслідком комуністичної пропаганди в деяких копальнях рурського басейну вибух 4. ц. м. частинний страйк вуглекопів. Число страйкарів переходить денеде 50 прц. робітників. В Есені ствержено акти терору, яких допустилися комуністичні агітатори. На передмісті Борбек комуністи знищили трамваєві зворотниці, повиривали каміння з вулиці й уложили з нього запори на трамваєвих шинах. Прийшло аж до стріляниниі, однак обійшлося без жертв у людях. Поліція арештувала коло 100 агітаторів. За публичні заворушення в Діссельдорфі, Гертені, Ремшайді та інших місцевостях арештовано кількасот осіб.

ГУВЕР ПРО ГОСПОДАРСЬКУ САНАЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 5. І. ПАТ. В письмі до конгресу, який зібрався вчора, президент Гувер закликає занятися негайно програмою господарської санації. Гувер представив цю програму конгресові в грудні. Програма передбачує видатну допомогу для фармерів і низку інших розрядків, між іншим створення великої кредитової інституції, що підтримувала би всякі торговельні підприємства.

ЛОТВА ТЕЖ ЗГОВОРЮЄТЬСЯ З РАДЯНЩИНОЮ.

РИГА, 5. І. ПАТ. Лотиський посол у Москві Стексіс запропонував радянському урядові переговорювати в справі пакту про неагресію між Лотвою і Радянщиною. Радянський уряд приняв цю пропозицію з вдоволенням і 5. ц. м. виїхав з Москви до Риги представник комісаріяту закордонних справ Стомоняков, що вестиме переговори з лотиським урядом. Рівночасно буде переговорювати в тій самій справі з представником Румунії.

ОСТАННІ ВІСТИ

СОЙМ.-БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

ВАРШАВА, 5. І. ПАТ. Засідання сойм.-бюджетової комісії 11. січня. На денному порядку прелімінар бюджету мін-ства закорд. справ і президії мін. ради.

САМОГУБСТВО ПОСЛА ББ.

ВАРШАВА, 5. І. ПАТ. Соймовий посол д-р Тад. Варинський (ББ) повісився в соймовім готелі. Покійний був передше начальником виділу в мін. освіти. Видавав „Нову Кадрову“, про яку багато говорили на берестейськім процесі; був теж ген. секретарем комітету для ушанування іменин Пілсудського. Є чутки, буцімто причиною самогубства були якісь судові візвання, які лежали на столі.

ЗА ШПІОНАЖУ.

ВАРШАВА, 5. І. Наглий суд у Гродні засудив Мойс. Давидовича за шпіонажу на кару смерти, Шайвея Карпа на 15 літ тюрми.

ГОРГОНОВОЇ НЕ СУДИТИМУТЬ У БРУХОВИЧАХ.

Справи, чи обвинувачена Ґорґонова стане перед наглим судом, ще не порішили. Розправа відбудеться на другий тиждень. Не здійснюються теж чутки, що наглий суд відбудеться в Бруховичах; розправа відбудеться у Львові. Самособою підпає розправи може виринути потреба, щоб суд мусітиме виїхати на місце злочину. Ґорґонова ще не має оборонця.

САМОГУБСТВО ПОЛІЦАЯ.

У Львові на Филипівці ч. 10. застрілився поліцай Косінський. Причина: нерв. розстрій.

Б. МІН. СТШІБНИ. УВІЛЬНЕНИЙ.

У Празі йшов кілька тижнів процес проти бувш. чсл. міністра залізниць і парл. посла Стшібного. Стшібного обвинувачували в фальшивих зізнаннях у звязку з надужиттями підчас його урядування. Стшібного увільнили. Це вже третій з черги процес проти провідників чеського фашизму. Перший був проти ген. Ґайди за шпіонажу в користь СРСР, якого засудили на тюрму та деградацію. Розправа проти б. посла ЧСР у Вашингтоні Преера закінчилася позбавленням його горожанських прав. Стшібного обвинувачували, що зі спільниками за хабарі форсував доставу зал. вагонів із закордону.

——o——

РІКИ ВИЛИВАЮТЬ.

ВІДЕНЬ, 5. І. Після кількаденного дощу й тання снігу в горах вилили доплиби Дунаю, залили багато місцевостей біля Зальцбурга й Камергуту. Вода в Дунаї піднеслася за день з 98 цм. на 2.25 м. Біля Відня залили інундаційний терен.

БЕРЛІН, 5. І. ПАТ. У горах Гарцу ріка залила багато місцевостей, 100 м. залізничого шляху залило, місцями шини висять у повітрі. Міст завалився, 1 чоловік згинув. У Ґосларі завалився дім. У Везері біля Касель утонула дитина. Біля Келю вода заподіяла великі шкоди по селах.

——o——

ФІНЛЯНДСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПАКТ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 5. І. ПАТ. Почалися тут запропоновані Фінляндією переговори з СРСР у справі пакту про неагресію.

——o——

ВКРАЛИ МУНІЦІЮ.

БЕРЛІН, 5. І. ПАТ. У Тройсдорфі в Надрені вкрали (мабуть комуністи) з райнської фабрики динаміту 2.000 піротехнічних набоїв.

Спортові висліди.

Львів. Погонь—Україна 5:0 (2:0, 2:0, 1:0).

В Україні найліпший напад. Попри Труша І. вибивався теж Труш II. Юра віддав кілька небезпечних стрілів. Суддював п. Саварин. Видців ок. 500.

Початі вчора гокейові змагання продовжуватимуться. В А. кл. буде нині (6. І.) в год. 12-ій на Ґданську стріча Погоні з Лехією. В Б. клясі грає передпол. Чувай з АЗС. попол. Чувай — Гасмонея в 14.30 на Світезі. Інші речинці мистецтва А-кл. є такі: 8. ц. м. Україна—Лехія та Чорні—Погонь; 9. ц. м. Чорні—Лехія; 19. ц. м. Україна—Чорні.

Репрезентація Румунії розіграє в четвер в год. 20.30 на леді ЛТЛ змагання з тімом Львова, у склад якого війдуть грачі всіх дружин.

Криниця. Краків—Румунія 5:1 (3:1, 0:0, 2:0)

Криниця. АЗС—Брандербургер Айсл. 2:1.

Берестейський процес.

(52-ий день розправи).

Сьогодні промовляли оборонці, щоби збити з пантелику деякі твердження прокуратора. Забирали голос: Штерлінг, Шиманський, Ляндав і Домбровський. Перший з них Штерлінґ — намагався виказати, що всі документи, на яких оснований акт обвинувачення не походять від ППС. Крім тих підозрілого походження документів оснований акт обвинувачення на конфіденціональних відомостях поліції.

——o——

НОВИНКИ

— **Першорядна українська фризієрня Т. Кутковського, Львів, вул. Бляхарська 11, тел. 93—21.** 1070 8-?

— **Усім нашим передплатникам, дописувачам і прихильникам бажаємо Веселих і Щасливих Свят!**

— **Повне видання творів В. Стефаника.** Комітет, що підготовляє це видання в одному томі при співучасти наших найкращих мистців, пригадує, що воно буде доступне тільки в передплаті, для тих, що замовлять його раніше. Наклад тільки 1000 нумерованих примірників у мистецьких палітурках. Ціна в передплаті 20 зол. Замовлення за першою ратою найменше 5 зол. пересилати на адресу: „Централбанк“, Львів, Ринок 10, з дopискою „Твори Стефаника“.

— **Подяка.** Не маючи змоги подякувати особисто всім тим українським жіночим установам і громадянам як із краю так і з еміграції, які прислали мені вислови своєї солідарности та ...ний з приводу відомого виступу польських